

Szerkesztőségi iroda:

Főter. Szt. Ferencziék háza, ama let, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margittal József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak nyiteltérek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan szedmittatnak

MURAKÖZ

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraköz” titói ünszélyű szövetsége, a „Csáktornya” takarékpénztára, a „Muraköz” takarékpénztára, az „Alsó-Muraköz-Takarékpénztár” és „Ünszélyű-szövetsége” s a Muraköz-hegyvidéki közművelődési „Ünszélyű-kör” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések megáfogásaitandó:

Budapest: Goldberger A. V. és
Kekstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl
Brünnen: Stern M.

Nyitltér petitsora 10 kr.

A fak ültetése és ápolása az utakon.

Sajnos, hogy az utak befásítása még igen csekély mértékben haladt előre, mert még nagyon kevés közszég látja be annak üdvös voltát, s azon közszégben a hol talán már fölébredt a jó és üdvös iránti érzék, ott is legtöbb esetben a fak helyes, szakszerű ültetése és ápolása hiányában kénytelenek elpusztulni.

Azonban mielőtt a fak ültetésére és ápolására áttérnénk, szükségesnek tartom az eshetőségeket elősorolni, melyek az utaknál előfordulhatnak, melyek szerint aztán az ültetés történi.

Ha az ut széles, úgy mind a két oldalra egymással szemben ültethetjük a fákat, ha azonban keskeny az ut, akkor csak egy oldalra kell a fákat ültetni. Lehet azonban két sorban is ültetni a fákat, de csak úgy, ha egyik fát az egyik, a másikat kellő távolságban a másik oldalra ültetjük olyformán, hogy három fa egymással háromszöget képezzen.

Oly utaknál, melyek keletről nyugatra huzódnak, a fákat a déli oldalra, olyan utaknál pedig, melyek délről északra huzódnak, a fákat az ut nyugati oldalára kell ültetni. Így a fak koronája a mellette fekvő birtokokat kevésbé fogják beárnyékolni és az esőt sem fogják tőlük annyira megvonni.

Széles utaknál, a hol a fak két sorban ültethetők két eset fordulhat elő: 1. Ha az utak mindkét oldalról az árkon túl 1 m. széles (vagy szélesebb) gyalogutnak szegélyezve, ez esetben a fak a gyalogutnak belső, azaz az árkhoz közelebb levő szélére ültetnek; 2. Ha az uton gyalogut nincs, akkor a fak az árkon belül ültetnek az ut szélére. Így a fak jobboldal állnak az uton és az ut mellett levő birtok tulajdonosainak nem lehet panaszja a fak árnyéka stb. miatt.

A mi a fak ültetését illeti, itt legtöbb esetben már az ültetésnél csepegtetik be a fába a halál csirját. Nem elég a fának csupán gödröt ásni és egyszerűen a fát beültetni, hanem maga a gödör ásása is figyelmet kíván. A gödör sohase legyen oly szűken kimérve, hogy abban éppen a fa gyökere elférjen hanem mindig jóval nagyobb legyen, mert a gödör ásással egyuttal a talajt porhanyósítjuk fel, mi által a gyökereknek hely adatik a szétterjeszkedésre, mire nagy szüéke van. Továbbá az ásásnál arra is kell ügyelni, hogy a feltalaj, mely mindig termékenyebb az altalajnál, a gödör egyik oldalára, az altalaj pedig a másik oldalra hanyassék, vigyázva, hogy össze ne keveredjen, mert a termékeny feltalaj a gyökerekhez hanyatik, míg az altalaj föléje jó, mely idővel az idő behatása által szintén termékenyebb válik. Ha pedig úgy a feltalaj, mint az altalaj sovány, akkor az ültetés előtt a gödörbe korladt trágyát vagy kerti földet kell hordani.

A gödör a fak ültetése előtt legalább 2 héttel — de jobb még előbb — ásatik. A gödör az ültetéshez elkészülvén, a fát kell az ültetéshez előkészíteni. Ez abból áll, hogy a megsértett és főlőleges gyökerek levágnak, a fa koronája pedig a gyökerek arányához képest visszametszeli.

Az ültetés kétféleképp történhetik t. i. iszapolással és anélkül. Az iszapolás azonban csak ott ajánlatos, a hol homok vagy homokkal kevert más talaj van de agyaltalajnál éppen nem ajánlatos, mert ezáltal a talaj igen kemény lesz, s megrepedzik és ilyenkor a gyökerek könnyen megsérülnek és a talaj keménységénél fogva nem tudnak a földben szétágazni.

Az iszapolás úgy történi, hogy az ültető gödröt félig megtöltjük földdel és vizet öntünk reá mindaddig, míg folytonos keverés mellett péppé válik, s ekkor bele állítjuk a fát, a gödröt pedig betemetjük s erősen meglocsoljuk.

A közönséges ültetésnél a fa gyökereit ültetés előtt agyagból és tehéntrágyából készült pépbe mártjuk és a gödörbe állítva, lassan betemetjük, a földet azonban mindig a gyökerekre kevésbé rányomkodjuk, s midőn egészen be van temetve, erősen meglocsoljuk.

A fak ültetésénél — miután a szabadban a fak nagyon ki vannak téve a szélnek, minélfogva könnyen letörnek — egyidejűleg erős karót verünk a földbe, mindig a fa északi oldalára; a fát azonban csak néhány

A „Muraköz” tárczája.

Távol földről.

II.

Különösen helyeztem Bosznia tanügyi Állapotának vizolását, mely különösen azért érdekes, mivel világosan mutatja, mennyire nehéz sok nyelvű és mozgalmas viszonyok közt élő népeknek e tekintetben pozitív eredményre jutni. Tapasztalatból tudjuk, mennyi fáradsággal és buzgósággal kellett a Muraköz selkes és hazafias tanítószágnak működnie, míg a magyar nyelv dolgaiban ott állott, ahol ma áll. Még pedig csak a horvát nyelvet kellett megközelítenie, mely — ha jól emlékszem — csak a földmivelő osztály tanulságai közveletje; a különböző hivatalokban pedig az állományvel mellett csak másodrendű jellegű. Itt azonban másként áll a dolog. Nemcsak azt mondhatjuk itten: „ahány ház annyi szokás”, hanem egyszerűen annyi nyelv is. Most tessék elképzelni olyan iskolát, ahol a növendékek egy része csehül, szerbül, törökül, spanyolul, oláhul, németül, magyarul sőt lengyelül is beszél. Valóságos bábeli zűrzavarban érzi magát a tanító. Szerencse még, hogy a kis gyerekek, oly bámulatos rövid időben elsajátítja a tanulásmal legszokottabb és legnépszerűbb kifejezéseket; azután pedig könnyen haladhat a tanulásban, mielőtt a nyelv nehezebbé leközde, ami legalább is egy évbe kerül.

Egyébként igen méltatják itt a népoktatás

és nevelés fontosságát, magt a lakosság köz e dologban nagy anyagi áldozatot hozni, miben a kormány részéről is legkészségebben támogatatik. Így a kormány már 55 állami iskolát alapított az ország különböző részeiben, melyek az ujkor követelményeinek teljes megfelelének és épűg vannak szervezve, mint az osztrák iskolák, azon egyedül különbséggel, hogy a tannyelv t horvát-szerb. Maguk a tankönyvek is ez elv alapján feles számú cnyril- és latin betűs olvasmányt tartalmaznak, miáltal a kormány a nemzetiségi érzületnek is szándékozott kedvezni.

Nézük csak Serajevo-t és a főváros tanügyi viszonyait. A népiskolák száma rendkívül nagy, minden felekezetenk saját ilyen intézetei vannak. Sajátságos, hogy éppen a legműveltebb osztálynak legjobb iskolája van. Ezek a török iskolák. Legalább harmincz medreszék (iskola) nevezett népiskolájuk van, melyekben a tanítás csak udhany arab ina és koránból vett mondat beemlékezéséből, török írás és olvasásból és csetély számolásból áll, a tanulók száma 20 és 50 között ingadozik, az iskolafelügyeleti rendetlen, a felügyelet, melyet a Vakut (török templomi hatóság) gyakorol, gyarló. A tanítók fizetése jó (700—900 frt) melyet az órási templomalaphoz húznak. A tanulók legnagyobb része a szegény osztályhoz tartozik, hisz a vagyonos agák és bégek régen „Kis-Azsiába” (Mekka-Medina, Stambul) vándoroltak; nem tudván az új iskolayokkal megbarkozni.

Ami a török iskola berendezését illeti, az a lehető legegyszerűbb: a tanító (hodza, mollah) köré szőnyegen, úgy csoportosul a gyermekereg és áhittalt haligatja a mohamedán vallás dogmáit; rejtélyes tanokat az angalokról, Mohamed ele-

téről, a feltamadásról, az itélet napjáról, menyország és pokolról. Különösen 5 imát kell minden igazhívó töröknek betéve tudni, melyet a különböző napszakokban egy időben elvégeznek, ágyulövés jelzi mindenkor az időpontot, mindhogy tudvalevőleg a töröknek nincsen órája.

Lakásom épen egy mecsettel szemben van, a második emeletben lakván, naponta van alkalmam a török furcsa szertartásait figyelemmel kíséreni. Miután a muzein (imáhiidető) panaszosan élénkelete: „Il Allah il Allah, Mohammedur razul Allah”, „Isten csak isten és prófétaja mohamed), elkezdik a Sabah, (reggeli ima) bile, (déli) Ictindija, (delutáni) Aksham (esti) és Jatzia nevű éjjeli imájukat. Mintha dróton rángatnák, úgy hajolnak meg egyszerűen, letérdelnek, csókollják a földet és a Kiblah (Mekka) felé fordulnak. A derzisek nagyobrszt kőborlós svindlerok, a papok (nemak) arab jog- és vallásbölcsészletet hallgatnak; a konstantinápolyi Scheich ul Islamtól nyerik ki-nevezésüket.”

A bíróság (selhéri) a polgári törvénszék (temjsi, hukuk, medzli), a kereskedelmi bíróság (tűdjener medzlis) mostanában csak korlátolt joggal bír; csak a scheriat idaré medzlis döntő árva- és örökségi ügyek elintézésénél.

Ami a görögkeleti szerbeket, (kik az összlakosság 42.8 százalékát képezik) illeti, iskolágyük eddig pangott, a mi tán az egyház befolyásának tulajdonítható, a műveletlen papák már csak számtalásból is, önérekből engedték át a népet a

* 1879-ben volt 1 Állami realkymnasium, 18 török középiskola, 38 új Állami népiskola és 627 régebb keleti egész Bosznia és Hercegovinában. Ezekbe járt 1 és negyedik osztályos tanuló mellett 31 663 tanuló.

Halottak napja.

Őszi napnak halvány sugara
Világít a sápadt levele!
Oly bágyadtan, olyan szomoruan,
Mint ha az elválástól félne
Virraszt a haldokló kedves felett,
Amelyet fényével melengedett.

Lehulltak a virágok szirmai,
Foszta a szár is levelétől.
Egyedül a kicsi mohácska még,
Amely a hideg kövön zöldül;
De már azt se a napfény növeli,
Hanem a sirtó ég bús könnyei.

S amíg a természet siratgatja
Szébb napjait s vesztett kelmét,
Felkerestük utolsó virágát,
S még megmaradt sárgult levelét
Kegegyetlet fűztük koszorúba,
Temetőbe kedves sirhalomra.

És a gyásznap szomorú ünnepén,
A halottaknak néma városa
Tündérekert lőn, s gyepes sirhalmi
Kegegyetlet könyvelő áztatja;
S fájdalommal hangzott a bús panasz,
Hogy a válás kinja... égető az.

S öntözi a fájdalom könyörjé,
A kiégett vérző szíveket;
És a kihalt örömsugár helyett
Éleszket az új reményeket.
S majd elhal a panasz a hantokon
De tart még az ima az ajkakon.

Lombtalan fa virágtalan ága,
De a halál bús költészete!
Záloga vagy a feltámadásnak,
Benned éled lelkünk reménye.
Hervadt levélkének lehullása,
Szívünkben a hitnek illatára.

Ki felkölti újuló tavaszkor
A most földbe hullott magvacskát.
Nem hagyja az örökre elveszni
A lelkeből kihelt szikrát;
De elhozza az örökös tavaszt,
Amely új életre ébreszti azt.

Molnár Mária

nap az ültetés után szabad a károhoz kötni,
hogy a fa tetszése szerint súlyodhasson.

A fa körül miadig fányérszerű mélyé-
dést kell hagyni, melyben az eső feltartas-
sék és a fát elég nedvességgel ellássa.

Minden tavasszal a fákat addig, míg
szép koronájuk fejlődik, erősen metszeni
kell, azontul a metszés csak a fölösleges és
rosszul fejlődő ágak kitisztítására szorítko-
zik s végre, ha a fák körül a talaj éven
kint legalább háromszor felporhanyósítatik,
a fák szépen az utak szépségére és a köz-
ségek jóvedelmzésére jól fognak fejlődni és
tenyészni.

Erschinger J.

Tapasztalataim a svájci népnevelés terén.

— Naplótöredék. —

A továbbképző iskolák kérdése egy
másik kérdéssel áll szoros kapcsolatban az
az ujonczok kiképezésével. Az egész svájci
népnevelésnek hatalmas lendületet adott a
Bundnak 1874. évi katonai organizációja.
E szerint minden svájci katonaköteles éle-
tének 20. évétől egész 44. évéig. A katonák
kötelesek arról gondoskodni, hogy a fiuk 10.
évtől a mindennapi iskolában, azon-
tul pedig egészen az állítás idejéig megfe-
lelő tornatanítás által a katonai pályára
előkészíttessenek. A 18 éves ifjaknak lögya-
korlatokon is kell résztvenniök.

A rekruták megvizsgálásánál és kivá-
logatásánál a sanitarius vizsgálaton kívül,
mindenki kivétel nélkül paedagogiai vizs-
gálatnak is vették alá. Ezen vizsgálat alól
régebben fel voltak mentve azok, kik érettségi
bizonyítványt, vagy oklevelet tudtak fel-
mutatni; azonban ezen engedmény az
utóbbi években visszavonott. A vizsgálat
tárgyai: olvasás, fogalmazás, szó és írásbeli
számolás, hazai földrajz, történelem és al-
kotmánytan. Minden tárgyból külön osz-
tályzatot kap (1—5). Aki a vizsgálaton egy-
nél több szakból a legrosszabb jegyet nyeri
utólagosan tartandó tanfolyamban kell részt
vennie.

Az első vizsgálatok igen szomorú álla-
potokat tüntettek fel még a művelt Svájcz-
ban is. Az ujonczok megvizsgálásának
gyarló eredményeit nyilvánosan orbi et urbi
közölték, mely körülmény arra készítette az
egyes kantonokat, hogy a katonakötelesek
kellő előkészítéséről gondoskodjanak. Beho-
-

ták az ujoncz-előkészítő tanfolyamokat, gon-
doskodtak a továbbképző iskolák szervezé-
séről s kezdtek kutatni a népiskolai okta-
tás eredménytelenségének okait is.

Az eddig érvényben levő törvényeket,
tanterveket revisio alá vették — s a mun-
kát folytatják most is, — a tananyagot
egyrészt leszállították, másrészt egyszerűsít-
tették; a tanítóok eljárásukban a közpon-
tositás elvét kezdték követni s megszívlelték
Pliniusnak ama figyelmeztetését: »Non
nulla sed multum« a mi annyit tesz: Ki
sokat marmor, keveset szor t. A sokféle is-
meret egyszerre közölvé, elkábitja a tanulót,
hibás, vagy hiányos tudást, felületes gon-
dolkodást eredményez. A sok tantárgy mód-
szeres tanítása szétforgatja a tanító és a
tanuló erejét oly annyira, hogy a legfon-
tosabb tantárgyakban sem képesek a ke-
lélt elérni.

Tapasztalták azt, hogy a tanuló az is-
kolából kilépvé, magát tovább nem képezte,
mert az olvasást, írást és számolást az isko-
lában megutálta s a sok ismeretet nem
tudván kellően megemészteni, tudatlan mar-
adt —

Hogyan állunk mi a tanítási eredmény
tekintetében? Milyen állapotokat tárna fel
nálunk egy ujoncz-vizsgálat!

És mi a helyett, hogy a tantárgyakat
kevesebbiteni, a tananyagot egyszerűsíteni
igyekeznénk, a tantárgyak számát ujjakkal
szaporítottuk; azt akarjuk hogy az iskolából
kikerült 12 éves éretlen gyermekek encyk-
lopédisták legyenek! Az évszáz vizsgálat
csillogó fénye miatt tanítunk galvanismusról
infusoriák és coelenterátákról, cryptogama és
phanerogámákról, Sahara sivatagról és Ame-
rika őserdőről, tudja a Mindenható mi
mindenféléről. E meleit elhanyagoljuk a
legrégibb idő óta a legfontosabb tantárgya-
kat: írást, olvasást és számolást, előljük a
gyermekeket a kérdező kifejlő módszer
daczára az önálló gondolkodást. Nem a tan-
tató, hanem a korszellem hibájának tu-
ladjonitom, ha az ember a felsőbb taníté-
zetekben kénytelen szomorúan tapasztalni,
hogy a 15 éves ifju nem képes gondolatait
helyesen leírni. fenakadás nélkül folyékonyan
olvasni, a 4 alpmiveletet helyesen végre-
hajtani, annál kevésbbé pedig önállóan gon-
dolkodni.

(Folyt. köv.)

UJVÁRI MIHÁLY.

szellemi tespedésnek. A szerb iskola újabb időben
kibontakozott azonban az egyház e hátráltató be-
folyása alól. A Bendašanak nevezett iskola már
most eredménytel versenyezhet a hasonló katho-
likus intézetekkel. Ez iskolában a német nyelv
következett tantárgy, de ép ott csekély eredményt
mutatnak fel benne, mint nálunk Magyaror-
szágon.

A szerajevói tanítóképzede, valamint a fel-
ő gimnasiun most már hatalmas lendületet adott a
népnevelés ügyének, és eltekintve minden szpi-
tesről, mondhatni, hogy derekasan megfelelnek a
tőlük várt követelményeknek, ami a lakó ország tar-
ka-barka voltánál nem valami könnyű feladat.

A spanyol zsidók iskolái a keleti jellegű
horják magukon, szintén mint a török iskolák, a
vallási élet czéljainak dolgozván, a hit és vallás-
tancn kívül csak az ország nyelvét és az életben
legszükségesebb ismereteket elsajátítására törek-
sznek. A tannyelv a spanyol. Nagybörzset keres-
kedők, Sarajevóban Mostar, Travnik, Banjaluká-
ban, Novibasarban tömegesen laknak Chacham-
Bašikak nevezett foriborbaják egyházi vezérlete
alatt. Patriarchalis családi életet folytatnak, sokan
agg korukban Jeruzsálemba vándorolnak, hol őseik
földjében temetkezni, legelővább óhajuk.

A nevezett iskolákon kívül van még felsőbb
leányiskola és nőtanítóképzede, ovoda, melyben
a fehér, fekete és szürke testvérek tanítanak. Ez
iskolákban sokkal kevesebbet végeznek, mint Ma-
gyarország hasonmell intézeteiben.

Végül van még ország magyar izr. iskola
is, melynél e sorok írója is működik. Szerényte-
lelvé volnék, ha ez iskolát égis magasztalám, de

jósága mellett szóljon azon körülmény, hogy a
lakosság színe java, a magasrangú polgári és kato-
naisi tiszték gyermekei ez iskolát látogatják,
mely szép berendezésű tanszerekkel duan ellát-
tolt és a heberen kívül német, horvát, szerb és
magyar tannyelvű. Kartársam szintén drék jóra-
való magyar ember.

Megemlítendő még, hogy Sarajevóban, vala-
mint az ország 4—5 nagyobb városában kereske-
delmi, ipari és technikai iskolákat is állítottak fel,
melyek különv tekintettel Bosnia viszonyaira,
csékélyebbművü műveltséget nyújtanak ugyan Ma-
gyarország alfajta iskoláinál, de mégis élegendőt,
hogy a leendő polgár ok- és ésszerűen szolgál-
hassa hazáját.

Keletkező félben van még egy második oszt-
rák-magyar katolikus iskola is, melynek felállí-
tása érdekében egy Dr. Krásza nevű ügyvéd (je-
lenleg Amerikában van) buzgólkodik.

Az ország többi részeiben az iskolaügy már
nem olyan fejlett mint Sarajevóban, ott ugyszól-
ván még pályában fekszik a nemzetek e legfonto-
sabb és legszenzebb ügye; de remélhető, hogy az
erélyes kormány, mely rövid tíz év alatt a gaz-
dasági, kereskedelmi és társadalmi viszonyokat
gyökeresen és oly kedvező módon tudta átalakí-
tani, a továbbfejlesztés tőszelhetetlét, a népoktatás
és népnevelés kérdését teljes fontosságában és je-
lentőségében méltányolni és támogatni is fogja.

Sarajevo, 1889. október.

SWARZ N.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A halottak napja előestéjén Csák-
tornya temetőjét is felkereste a gyászolók
serege. Ambar az idő nem volt kiválóan
alkalmas a kegyelet adójának a lerová-
ára, mégis kocsis kocsis után, ember emberhátán
sietett a halottak birodalmába. A szép ma-
gaslaton fekvő temető tündéri fényben ra-
gyogott. A gazdagok, tehetősek valóságos
luxust tiztek loszorok és kivilágítás dolga-
ban. A szegényebbek sirján egy-két szál
gyertyácska is meglette. Nem is ez határo-
zott; a szegény és a gazdag szíjében egy-
aránt kigyuladt e napon a kegyelet és fájó
emlékezetmécsese. Ily czélból seregetek egy-
be délután 4 órakor az áll. képezde ifjúsága
is képezde volt igazgatójának Bárány Ig-
nácjé jeles paedagogusnak sirja körül, ahol
a dalkör egy gyászdzelt énekelt. Ebfeltáj-
ban ismét csendes lett a temető, a kis ha-
rang elhallgatott, a gyászolók hazatértek, az
utolsó mécs is kialudt. Adjon az ég a meg-
haltaknak nyugodalmat, lelküknek örök éle-
tet, nekünk pedig nyujtson lelkünkre vigaszt
és reményt a viszontlátásra.

— Nagy szerencsétlanságról értesitene-
k bennünket Mura-Szerdahelyről. M. hó 28 án
éjjel Zülavec Imre molnár feleségével és

Skoro se čini, da su svi skrušeni, kad to iz vst starešine zadržu. Svaki sedi tiho i mirno, pak premislava siromaškoga Ivana, bivšega onde jagarskoga pomoćnika, koj je sada u stranjskoj zemlji svoju junačku smrt našel.

Ipak je bil pošten dečko, vrli i dober, vele stari.

Već bi do sad bil mogel pri našem grofu jagar postati, da je domaj ostal, nu sad je vekovečni mir našel, kojega je i iskal, vele opt mladji, koji su za njegova bol znali.

Samo jed-n, nekakova sirova ništarija, muž R. koj je siromaškomu Ivanu njegovu zadržicu otdl i šnjom se čženl, samo ov se je na ove novie divlje nasmejaj, svoju kupicu na dušak ztrosil i kakti od veselja fri ku fla u zapovedaj, pijančična mu je iz očh gledala.

To nije lepo od tebe, reče starešina, da se ti počufiš iz cloveka izsmehavati, koj je celo svoje življenje dober i pošten bil, a od žalosti, dapače radi tebe vu smrt štuval. Ako ga nisi trpel, a ti to za sebe zadži, ali on je kakti junak opal, te mi nedopugčamo, da ga ti ovde izsmehoš, ti koj v zapkepu sediš, jer te troj bogati otec od soldač je izkupi!

R. se nad ovom zasluženom prodkom osupne i otide naglo iz krčme. On je ravnič bogat muž, ali ga vu selu nitko nectpi. On je gizdav, beđast pijančuje i karta se, bije doma svoju ženu, ako je žalostna, da ona još navek na Ivana misli.

Moguće, da je ta njegova sumnja temeljita. Em mu je ona prije večinja odprto izjavila, da drugoga ljubi i da sama sebe alduje dok njega za muža uzimlje. Ali poleg svega toga je ona navek dobra i verna bila, akoprem joj njezino bolno srce nitko izvrčiti nije bil mogući.

Jednog dana bilo je vu selu sve na nogah, mužko, žensko, staro, mlado, sve je samo spominalo o jagaru Ivanu, koj bude danas kakti jagar pri gospočiji instaliran.

Pred nekulko mesecih su ga još svi za mrtvoga držali, ali tomu nije bilo tako, jer kad je vu bitki kod Bišča opal, nije bil na smrt, već samo težko ranjen; dugo je zatim ležal vu špitalu, dok je konačno podpuno ozdravel i svoj otpust dobil. Lepi križ za njegovo junačstvo mu kiti pisa.

Grof D. vu čijoj službi je prije stal, podelil mu je izpračjeno mesto jagara i danas on, kojga su za mrtvoga držali, nastupljeje svoju službu i seli se vu stan za jagara, vu istom onem selu, iz kojega je nedugo tomu ves nesrećen i žalosten odputoval.

Jeli mu je, Bog zna, vreme sve rane vu srdcu izvračilo? Teško! Nastreljena ruka se lže izvračil, nego bolno srce.

Prijazna ozbiljnost se zčeval vu njegovom obrazu, on gleda iz jagarije čez oblok na selo, vu kojem je rođen, gde su ga svi stoval i ljubili. Oa je sve odprostil, ali nikaj zabil.

Vu selo dole popišuju sve po executiu onomu mužu, koj je njemu najdragše silom vzal. Gospoda od suda imaju pri tom puno posla. Executori oteravaju krave, konje i svinje, kola i plugi budu iz suše van porinjeni i isti domaći pes na lancu bude izkrčani. Vu sobi pako stoji mladah, vu suzah plivajuća žena, ter si od žalosti i sramote rubec drži na očih. Tak daleko je bogati muž R. dotiral.

Božji blagoslov nije bil šnjim, Otec mu je vumerl, sin se je prijel kartona i pijančevanja, dok je sve potepel. Žena javče: Moja sudbina je žalost, nerolja i špot.

Kaj ona danas čuti, kad se sve veseli Ivanovomu došestju, kaj Ivan čuti, kojemu je sve o njezinoj nerolji poznato, to se laglje more misliti nego li opisati.

Prošli su tri meseci. Vu siromaškoj hiži predi bogatog R.-a šivale su se svakojake neprilike. On se je sad još bolje pijančestini povdal i jer nije imal novac, da si vino i žganicu sam kupi, kupovala mu i napojila ga je selska mlajšina, koja je onda šnjim, kad je bil dosta pijen svakojake neslane sale zbijala.

Jednog dana ga potegnu iz potoka, vtopljenoga, jeli se je svojevolojno utopil ili mu se je pijanomu nesreća dogodila, Bog zna; oplakival ga nije nitko.

Užuaši iz varoša, one pijavke selskog puka, razdelili su njegovo negda tak dobro stojeće gospodarstvo, a vdovici je baš samo rubača na telu ostal!

Ona je otdila vu susedno selo vu službu. Oude svaki pozna njezin žalosten udes, ona je dobrag za državanja, vsaki ju radi žalostnog udesa miluje, vsaki ju radi udorednog ponašanja štuje i rad ima.

Sada joj je komaj kamen iz srca opal, lica njezina se pričme znovič čerleniti, pak ako je i odprto veselje vu njoj prestalo, njezin pogled ipak nije onak pun žalosti, pun trpkocje i zdvojnosti kak je pred kratko još vreme bil, iz očih joj se a prijazna ozbiljnost i tiha odanost.

Jagar Ivan ju je, dok je sada vdovica bila višekrat videl, kad je najme išla vu cirkvu, na polje, iz polja, naravski, da je ona onda svigdar, kad se sa sastali, do vuh porčlenil, ali na njegov pozdrav ozdraviti nije nikad propustila.

Ovak sve malo po malo došli su do vže rečih, do poduškog spomenka, dok su na zadnje pričeli i septati. Kaj su si šeptali, ja neznam, ali toliko je sigurno, da je za kratko vreme jagar Ivan oko'o pošiljal štampane cedulje, na kojih je stal, da se je on sa vdovicom Marcosom R. ovih danah venčal.

Ovak su se posle višetnoga tipljenja i izkustva dva srca naša, koja više na nesreću niti mislila nisu Tom budu sad srećneši.

Emanuel Kollay.

KAJ JE NOVOGA ?

Koburg Ferdinand.

Mladi bugarski knez Koburg Ferdinand nahadja se već duže vremena na europejskom putovanju. Jeli njegovu putovanje ima politički cilj, o tom negovorimo, nu nemozemo zamučati onaj senzeicije puni glas, kojega nam nekoi bečani na znanje davaju. Mladi knez nahadjal se je zadnje dane oktobra vu Beču i tam se je glas rezesel, da se kani ženiti ter hoće za tovarušicu si vzeti svo u rođakinju dovicu pokojnoga kraljevica Štefanju. Vu koliko je taj glas istinit, o tom se budemo mortni na skoro osvedočil; za vezda velimo samo toliko: Moguće je i to.

Mrtvi kralj.

Glasi o smrti portugalskoga kralja na hitro su se obistinil. Kraljevina Portugallia zgubila je kralja svojega, vumerl je vu drugoj polovici meseca oktobra, a nega po zakonu nas'edil je sin Carlos Mladi kralj Carlos rezposlal je već po svoj zemlji svetčanu proklamaciju, vu kojoj daje narodu svojemu na znanje, da želi vu miru i ljubavi vladati; prisegu polaže, da bude zakone dovezdašnje obdržaval ter sva moguća vojna da Portugallia zadovoljno i srećno živela bude.

Velika nesreća.

Spodobna nesreća k onoj prije nekoliko let vu našem Sa'g'o-Tarjānu pr'petila se je vezda sa zubnom željeznicom vu Cincinnati zvanom amerikanskom varošu. Ova željeznica išla je dvē jezere staph visoko na brēg: nezdavnja kad bi bila jeden dan opet gori do svoje Stacije došla, puknulo je nekaj pri mašini i čeli vlak vrulil se je iz strahovite visine do'li vu ravnicu. Mašina i vagoni sdrobili su se na najdrobneše komade a ljudstvo, kojega je bil veliki broj na tom vlatku, rezkomadano i sdrobjeno je takaj na nepoznate falate, kaj je pak najudnoviteše: nekoliko ljudih ostalo je živih, nu ovi su jako izranjeni.

Deficit Rima.

Varoš Rim tuži se na veliki deficit. Poglavarstvo samo sebi spočitava, da se je vu preveć velike stroke upuščalo ono vreme, kada je nemčki cesar Vilhelm Rim pohodil. Predložen je najme račun, po kojem potrošeno je na svakovrstine priprave za cara Vilhelma puna četiri milijuna i blizu 400 jezer lirah. Bormeš to je veliki luksuš, gde se 4 milijuna i 400 jezer lirah za prjetje jednoga gosta potroši, to svaki zna; nu gospoda Talijani morali bi to bili predi premisliti. Vezda je žalba zabadava.

Strahoviti otec

Keindl Šandor tiskar vu Budimu bil je clovek nagloga srca i živel je sa svojom velikom familijom vu vekovečnoj svadji. Nezdavnja posvadil se je opet vu pijanom položaju sa svojom ženom i s kćerju, na koje zdigel je vu naglosti svojoj nabiti revolver. Njegov 24 leta stari sin Ivan videbi pogibelj, sgrabi oca za ramena, da ga od str'anja uzdrži, ali Keindl vezda se stopram rezžari, obrne se ter spruži revolver na sina. Kugla prešla je baš čez srce nesrećnoga mladiča, koj se vu hip mrtev srušil. Sinomorca nemilos ivnoga pred li su sudu i vezda čeka zasluženu plaću.

Nadbiškup Haynald.

Koločki nadbiškup Haynald već je od zdavnja poznat kak prvi dobročinitelj siromakov i kak prvi podpomagatelj plemenitih orsackih svrhal. Vezda oblužaval je 50 letni svoj jubileum a pri tom ovekivečil je ovu svoju svečanost sa lepim, plemenitim darom. Daroval je najme 320 jezer forintov na obćenite dobrotverne svrhe s tim dodatkom, da se ovi penezi imaju obrnuti na svrhe veru krčćansku rezprostranjajuće; lepí del pak pripasti ima t. j. 15,000 tort. magjarskoj zvezdarnici.

Najdijeno blago.

Prije nekoliko mesecov vtopila se je supruga Stringla činovnika vu Gradcu, koja je 15 jezer fortov vične državne papire sobom vu Muru odnesla. Vu mesecu oktobru, anda nezdavnja, našli su mrtvotelo nesrećne ove gospe a s njom vu psaku zamljeni ležali su i državni papiri. Kada su papire rezmatali, opazili su na veliko čudo, da su čeli i nerezmoćeni. Anda preko 2 mesca vu vodi leteće papire nije voda izkvarila. Zato je i papire ove jedna gradečka banka zamenila s gotovimi penezi.

Nadvojvoda Ivan.

Čudnoviti glasi dohadaju od austrijskoga nadvojvode Ivana. Službene novine pšu, da se je iz stanovitih zrokov odrekel svih svojih visokih dostojanstvah ter svaki službeni tituluš odhitil, želeći živeti kak svaki prosti i jednostavni gradjan. Stanuje vu Komaromi i živi čisto jednostavno na dvoru bečkomu niti blizu neide, budue nikaj nič znanji o dvorskih sjajnostih i paradah.

Mladi tovaruŝ.

Zacartanost i rezkalaŝenost ter pre veliku slobodu vezdaŝnje mladeŝi lepo illustria sledeća pripovest: Eduard Frey 14 lät stari gimnazijalec, koj vu Utići škole pohadja i mimoiduće rečeno, ima svoj po sebi imetek, zagledal se je vu devojčicu lepu Cushing Janicu. Kaj si hoće mladić Edica začeti, peneze ima; hajd oženi se s Jan'com svojom! Pomisleno je i včinjeno! Edicu vezda svaki dan njegova tovaruŝica pred školom čeka i tak lepo Edica s knjigami pod pazuhom ter s Jan'com pod ramen setuje iz škole doma.

Familija Möricz.

Poštuvani čitatelji zmisle na onu žalostnu li toriju Möricz Józsa fa, koj je svo juga očuha zbok matere svoje vmoril. Vezda je nova nesreća postigla celu ovu presti-manu familiju. Mati i se tra najme Möricz Jožefa bivše vu strahu da bude sin, očitno brat na smrt odsuđen, nisu hotele doživeti sramotu ovu. Prevelika čut poštenja i bol za nesrećnim Jožefom, nagnala je mater i kćer vu toliku sirovjnost, da su se obvede s pomoćju revolvera skončale. Svojom fikalu Dr. Kardosu ostavile su li t. vu kojem mu svoj stašni čin na znanje davaju ter se s njim opraća u.

Velika nesreća.

Velika nesreća se je pripetila 28-ga prošloga meseca vu Mura Szerdahelyu. Žalavec Imra mlinar s svojom ženom i Lutter Stefan mlinarom su se vu Robovoj kćerki zaba-vljali, pak su hot li o polnčić se prek Mure vu melin pelati. Vu čunu su dčši do melinov, ali pokedob bila je velika kmeica, čun se je vu melinsko kolo ili vu puctresnul i prehitil. Svi tri su vu vodu opali. Žalavec i žena su se vtopili, a Lutter se je prijel vu kolo, koje ga je nekoliko put gori-doli zdiglo. Na sreću njegovu oslobodili su ga mlinari. Strahovito bilo je čuti javkanje sirote vtopljujuće žene, kak Lutter poveda, koja je za svojom decom tugalala. Žalavec i žena mu ostavili su 7 decab, izmed kojih je naj-stariši 14 let najmlajši 3 mesecah star.

Nekaj za kratek cas.

Sudec: Zandar! dopeljajte sledećega svedo-ka simo. (Zandar je otišel i za čas dopela jednoga čoveka k sudcu).

Sudec: Kak vam je ime?

Miška: Lovrić Mihalj.

Sudec: Kakuliko imate ljet?

Miška: Ja misl m, da to sim nespada.

Sudec: Budete mi taki povedali koliko imate ljet?

Miška: Trideset i pet.

Sudec: Jeli ste katolik ili luteran?

Miška: Ali gospodin sudec — —.

Sudec: Ako se podstupite još jenkrat prigovoriti, taki vas dam zapreći!

Miška: Ja sam katolik.

Sudec: Jeli ste vi morti obtuženiku kakov rođjak?

Miška: Ja? obtuženiku? Ali se oni vkanjuju gospodin sudec, ja sam — —.

Sudec: Ostavite se taki tih neprilicnih opazkah! Zdignite ruku na prisegu!

Miška: Ja misl m gospodin sudec, da je to nē potrebno . . . .

Sudec: Ja vas budem zaprl, ako se podstupite još jenkra s takvimi protivnimi odgovori dosadjivati sudu!

(Mi ka zdigne ruku).

Sudec: Ja prisizem, tak mi bog pomori!

Miška: Ja prisizem, tak mi bog pomori!

Sudec: Da bum vse povedal, kaj znam.

Miška: Da bum vse povedal, kaj znam.

Sudec: Da nećem nikaj zatajiti, kaj

bi k raztoľnacanju stvari doprinesiti mogli.

Miška: Da nećem nikaj zatajiti, kaj b k raztoľnacanju stvari doprinesiti mog'o.

Sudec: I da hoćem samo živu istinu govoriti.

Miška: I da hoćem samo živu istinu govoriti.

Sudec. Tak mi bog pomoz. Amen.

Miška: Tak mi bog pomoz. Amen.

Sudec: Govorite auda vse, kaj znate od te stvari.

Miška: Gospon doktor Plantić dal rjih je ljepo pozdraviti i prositi, kaj bi denes ob osmi vuri k njemu na večerju došli.

Sudec: Ka-a-aj? Koj ste vine svedok vu pravdi proti Martinu.

Miška: Kaj njim je na pamet d slo! Im sam ja sluga gospona doktora Plantića, koj me je k njim poslal, pak pokedob su ne bili domaj, dešel sam sim, da njim predam poziv doktorov, koji vas pozivlje na večerju. Naj samo dostojno dođji gospodin sudec, puran je jako ljepi i tusti, ravno snočka sam ga pri gosponu plebano v kral.

Rođbinska zmešarija.

Ja sam se spoznal s mladom jednom vdovicom, koja je imala k er 15 ljet staru. Za ljeta dan sim se s tom vdovicom oženil. Moj otec, koji je vćkrat videl kćerku moje tovaruŝice, vezda miju pastorku, zaľubi se vu nju i oženi se z njom. S tem je moja tovaruŝica postala punica svojega testa, moja pastorka postala je moja maćuha, a oćuh postal je pastork. Moja maćuha, kći moje tovaruŝice, rodila je sina. Ja sam vezda d bil brata, ar je on sin mojega oćea i moje maćuhe, ali pokedob da je on takaj sin moće pastork, postala je moja tovaruŝica babica svojega šogora, a ja sam postal dećak mojega brata. Moja tovaruŝica je rodila takaj sina. Moja maćuha, polsestra mojega sina je taki i njegova babica, ar je on sin njezinoga pastorka, a moj otec je ogor mojega sina, ar je njegova sestra tovaruŝica mojega oćea. Ja sam brat vlastitomu svomu sinu, koji je dete moje polbabice. Ja sam šogor moćjoj materi — moja tovaruŝica je teca svomu vlastitomu sinu — a ja sam sam sebi ded.

Složil:

Glád Ferencz

Magjarska slovnica.

Vu kastelju. — A kastelyban.

— Ovde je moći kaj lepoga videti.

Itt lehet szép látui.

— Kak jim se dopjadaju ove stenge?

Hogy tetszik ezen lépcső?

— Jesu zaisto kraljevske.

Valóban királyiak.

— Kak se njim vidi od ove palaće?

Hogy tetszik ezen teremből?

— Je kruto zmežna.

Igen nagyserű.

— Pregledajmo sobe (hiz).

Nézzük meg a szobákat.

— Jesu jako lepe i velike.

Igen szépek és nagyok.

— Ove sobe nesu p) siromaški, nego prav po grofovski vředene.

Ezen szobák nem szegény módra, hanem igazán grafias-n vannak berendezve.

— Posvud jesu velika venetaćka zrcala.

Mindenfelé vannak velencei tükrök.

— Ormar je ov zmežen.

Ezen szekrény hatalmas.

— Stolice su iz baršuna.

— A székek bársonyból vannak.

— Popluni su iz damaska.

A paplanok damaskból vannak.

— Stoli su iz kosti elefantova

Az asztalok elefántcsontból vannak.

— Naj pogledaju ovu komoricu.

Nézze meg ezen kamarácskát.

— Oh kakva je lepota!

Oh, mily szépség!

— Ovde je sve zlato i srebro.

Itt minden arany és ezüst.

— Posude su od jednoga glasovitoga

zlatara.

Az edények egy híres aranyművestől valók

— Ovo su same anglianske vurice.

Ezek csupa angol órák.

— Idu sve dobre?

Mind jól járnak?

— Jako dobro.

Igen jól.

— Ova ide prerano, druga prekasno.

Ez korán jár, a másik későn.

— Samo uekuliko minut, a to nećini vnoĝo.

Csak néhány percet, és ez nem tesz sokat.

— Dobro bude nam oditi.

Jól lesz elmennünk.

— Zvüsto moć gospone, ar je vre kesno.

Igen uram, mert már későn van.

— Idemo nazad vu város.

Menjünk vissza a városba.

(Máskor tovább. — Drugiput dalje).

LOTERIJA. Bpest 20. oktobra 1889. **79 68 56 11 14**

Gabonaárak. — Cena žitka.

I m-anázsa.	I m-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	7	25 --
Zab	Zob	6	75 --
Rozs	Hrż	6	25 --
Kukoricza	Kuruza	5	---
Arpa	Ječmen	6	---
Fehér bab	Grah beli	6	75 --
Sárga >	> zuti	6	---
Vegyes >	> zmešan	5	---

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF.

4641 tkivi sz. 1889.

Arveresi hirdelmény.

A perlaki kir. járásbíróság, mint tkivi hatóság közhírré teszi, hogy Rosenfeld Sándor sztrelecci lakosnak Hoszmann István derzsimorecci lakos s illetve ennek jótudói: Loncsarics Menyhért és neje Kraincsocz Julia szobotiezai, Dervenkar Mátýás és neje Dodlek Katalin, Dervenkar Mihály és neje Zerna Mária, Vidovics Lénárd és neje Szegedi Mária, özv. Vojszk Józsefné szül. Vidovics Katalin, Dodlek Mihály és neje Novákovic Czeczilia derzsimorecci lakos jeltáogtulajdonosok elleni kielégítési végrehajtási ügyében 89 frt 24 kr tóke, ennek 1885. évi január hó 10. napjától járó 6-os kamatai 37 frt 75 kr jeri, 7 frt 15 kr eskületéti, 8 frt 30 kr végrehajtáskérelmi s ezuttal 8 frt 65 kiban megállapított árverés kérelmi költségek behajtása céljából a nagykanizsai kir. törvénytészek (perlaki kir. járásbíróság) területén fekvő Derzsimorecz község 20. sz. tjkvben A I 21. sz. ingatlanból s a rajta épült házból Loncsarics Menyhért és neje Kraincsocz Juliát illető felerész 242 frt, továbbá a 252 hrzi sz. ingatlanokból ugyanazokat illető felerész 147 frt, mégis a 324. hrzi sz. ingatlanból őket illető felerész 103 frt, ugy az 510 hrzi sz. ingatlanból őket illető fele rész 49 frt, az 541 hrzi. ingatlanból őket illető fele rész 161 frt, továbbá a derzsimorecci 295 sztjkvben A 7. 968 hrsz. ingatlanból Dervenkar Mátýás és neje dodlek Katalin, Dervenkar Mihály és neje Zerna Mária derzsimorecci lakosokat illető fele rész 68 frt

továbbá a derzsimorezi 296 sz. tjkvben A 7. 465 hrsz. ingatlanból özv. Vojszk Józsefné. Loncsárics Menyhért és neje Krainc.ecz Julia tulajdonául felvett fele rész 287 frt, mégis a derzsimorezi 297 sztkvben A 7. 493 hrsz. ingatlanból Dodlek Mihály és neje Novákovicz Czeccilia, Loncsárics Menyhért és neje Kraincecz Julia tulajdonául felvett fele rész 40 forint, végül a derzsimorezi 298 sz. tjkvben, A 7. 557 hrsz. ingatlanból Vidovics Lénárd és nejét Szegedi Márát illető fele rész 293 frt becsárban Derzsimo-

reczen a községi bíró lakásán 1889 évi december hó 11-ik napján d. e. 10 órákor Wollák Rezsó esküortnyai lakos felperesi ügyvédi vagy helyettese közberjöttével meg tartandó nyilvános árverésen elfognak adatni Kikiáltási ár a fentebb kitétt becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben még pedig az első: az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat v-

altól 30 nap a, a harmadikat ugyanattól 60 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6 % kamatokkal együtt az árverezési feltételekben meghatározott helyen és módokatok szerint fizetni. Ezen hirdetmény k becsárjításával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki k.r. telekkönyvi osztálynál s Derzsimorecz község előjáróságánál megtekinthetők. Kelt Perlakon, 1889 évi szeptember hó 11-ik napján. 1050.

4048 tkvi szám 89.

Árverési hirdetményi kivonat.

A esküortnyai kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatóak Oletits Jozsef és neje Kollman Apolonia végrehajtást szenvedő elleni elleni 56 frt 72 kr. tökekövetelés és árulékai iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kir. törvényszék (a csákortnyai kir. jbiróság) területtén levő a II. hegykerületi 315 tk. 735 hrzi sz. a. 286 frt, 734 hrsz. a. 168 frt, a nedelici 648 tk. 1113 hrsz. a. 114 frt és nedelici 281 tk. 82 hrsz. a. 109 frtra becsült ingatlanokra az árve:ét ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennbb megjelölt ingatlanok az 1889 évi november hó 19 ik napján d. e. 10 órákor a nedelici és délutáni 3 óraja a II. hegykerületi bíró házáján meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szárdékokozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 % át vagyis 28 frt 60 kr, 16 frt 80 kr, 11 frt 40 kr és 10 forint 90 krajczrt, készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 § ában jelzett, ár folyamattal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 § a. étlanében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt át-

Kelt Csákortnyán, 1889. évi aug 20-én. A csákortnyai kir. jbiróság, mint tkvi hatóság. 1056

A londoni, párizsi, müncheni, hamirataival kintutelték. Az 1889. évi okmány; 1885-1886-iki bécsi kutya bécsi es. kir. mezoagradasi-együt VI. nos elismerte

Magy. bécsi, badeni jockeyklub elismerte azernovitz országos kiállításán dísz kiállításán esb osztályu okmány; a szakosztályának (a betevésztés) kiállításán 1879 es. Szeben

Kwizda es kir. szab üditő nedve

Mosóvíz lovak részére.

Erősítést szolgál nagyobb fárasztások előtt és után, fizemelésnek, az inak és izmok feszességénél stb. 1 üveggel 1 00 40 kr.

Kwizda korneuburgi marhapora

lovak, szarvasmarha és juhok számára: jlesgek bizonyított rendszeres adagolás mellett sok évi tapasztalás szerint mint által tapper etvágyhány, vertajoles esoben s a tej javítására stb. Nagy doboz ára 70 kr., kis doboz 35 kr.

<p>Kwizda szemvize, 1 üveggel 80 kr. Kwizda Histerie, 1 üveggel 3 frt 60 kr. Kwizda mirigy- es togykenesek, 1 üveggel 1 50 30 kr. Kwizda epe-tineintraja lovaknak, 1 üveggel 1 50 30 kr. Kwizda gyógyszer baromfi számára 1 csomag 50 kr. Kwizda lopatko-kenese, felder és terebély 11 pátok ellen, 1 szobalozó 1 15 Kwizda kutya-labdacsai, 1 dobozzal 1 frt. Kwizda körömpora, 1 üveggel 70 kr. Kwizda göres-pilulái lovak es szarvasmarhák számára, 1 ple szobalozó, 15 db pilulát tartalmazó 1 frt 60 kr., 1 karton 5 db pilulát tartalmazó 60 kr. Kwizda erótfájdólok lovak es szarvasmarhák számára, 1 doboz 1 frt 60 kr.</p>	<p>Kwizda lábok-kenése lovak es szarvasmarhák számára 1 dobozzal 1 frt. Kwizda Phisic ja hashajtó szer lovaknak 1 ple szobalozó 2 frt. Kwizda verhas elleni szer juhoknak, 1 esomag 20 kr. Kwizda sertéspora a hizas elosegitésre es a leggyótt állatok gyors felszítására. Nagy esomag 1 200 kis esomag 60 kr. Kwizda mosozapann a házi állatok borbeteg esen ellen, 10 kr., 80 kr. es 1 frt 60 kr. Kwizda sebbalszama lovak es szarvasmarhák számára 1 üveggel 1 50 25 kr. Kwizda gilisza-pilulái lovaknak 1 ple szobalozó 1 50 40 kr. Kwizda patkánymerge, patkány es egérintő szer 1 doboz 1 50 20 kr.</p>
--	---

Fent említett szerek valódi minőségben a legtöbb gyógyszerárban es összes nagyobb anyagkereskedésekben kaphatók.

Tévedések kikerülése végett kérésük a közönség hogy a bevásárlás kizárólag Kwizda készítményeit kerje es a fentebbi vedjegyre ügyeljen.

KWIZDA köszvényfolyadék

reg kipróbált házieszer.

Ára 1 forint Csakis az ide mellékelt vedjeggyel valódi

Napokint postaszállítással a fölölet Kwizda Ferencz Janos, es k. osztak es roman-nyitari szállító, keru leti gyógyszer-ara alatt Korneuburgban áras mellett, Frankar Magyarország részére Török Jozsef gyógyszer-ara alatt Budapestben

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletvekre arany es ezüst pénzneműekre bármily összegig olesón ad

LÖRY J.

banküzlete

Budapest, IV. hatvani-u. 17.

1022 8-10

Nagyon leszállított árak!

Nagyon leszállított árak!

Mindennemű *férfi es női ruhaszövetek, cretonok, telikendők, vásznak, asztalneműek, asztalkendők, törülközők, szőnyegek, agy- es asztalterítők, katalpok, cipők es egyéb divat es pipere cikkek* a bevásárlási árnál tetemesen olcsóbban árusítatnak

MAYER S. - né!

1024. 7-8 Csákortnyán.

Nagyon leszállított árak!